

Kaplans 'Zittende virginaalspeelster' (1670-72), olieverf op doek, 20,2 x 20 cm.

Major donor laat hoofdstad delen in kunst

Ook Vermeer Tentoonstelling Rijksmuseum profiteert

Door: Redactie DDB

16-02-2023

Cultuur

De Amerikaanse zakenman Thomas S. Kaplan (1962) is een gulle gever. Hij stelt zich ten doel zijn kunstverzameling niet voor zichzelf te houden, maar zoveel mogelijk open te stellen voor publiek. Op de overzichtstentoonstelling over Johannes Vermeer in het Rijksmuseum is een klein schilderij te bewonderen: 'Zittende vrouw aan het virginaal'.

Veel schilderijen van Vermeer zijn rond 1900 in handen gekomen van Amerikaanse trein- en staalmagnaten. In 2023 zijn voor het eerst drie meesterwerken van Vermeer uit de Amerikaanse Frick Collection – genoemd naar de Amerikaanse cokesfabrikant Henry Frick – buiten New York te zien. Nog slechts twee particulieren hebben tegenwoordig een Vermeer in huis: de Amerikaanse collectionneur Kaplan en een onbekende Japanse kunstverzamelaar.

Nederlandse cultuur

Vermeers *Zittende vrouw aan het virginaal* is onderdeel van 'The Leiden Collection', de verzameling die Kaplan en zijn echtgenote Daphne Recanati Kaplan vanaf het begin van deze eeuw hebben samengesteld. Kaplan – ondernemer, historicus, filantroop en collectioneur – verwierf zijn fortuin met investeringen in grondstoffen en edelmetalen. Hij is Officier in de Orde van Oranje-Nassau wegens zijn inzet voor de verspreiding van de Nederlandse cultuur.

Johannes Vermeer (1632-1675) groeide op in de kunsthandel van zijn vader en werd gereformeerd opgevoed. Bij zijn huwelijk werd hij opgenomen in een katholieke familie. Zijn werk is vooral bekend om zijn verstilde, introverte scènes binnenshuis, zijn ongekende gebruik van helder, kleurrijk licht en zijn overtuigende illusionisme, aldus het Rijksmuseum in het persbericht dat de overzichtstentoonstelling begeleidt. Fascinerend om te zien wat verf vermag.

Overzicht

Het is voor het eerst dat het Rijksmuseum een overzichtstentoonstelling presenteert over Vermeer. De eerste en enige monografische tentoonstelling over Vermeer werd gehouden in 1995/1996 en georganiseerd door de National Gallery of Art in Washington samen met het Mauritshuis in Den Haag. Lange tijd werd het niet voor mogelijk gehouden om nog een keer een overzichtstentoonstelling van dit kaliber te maken. De nationale schatkamer deed het.

Kaplans The Leiden Collection – momenteel te zien in de Hermitage in Amsterdam – omvat circa 250 schilderijen en tekeningen, voornamelijk Nederlandse schilderkunst uit de Gouden Eeuw. Het betreft werken van zeventiende-eeuwse Leidse fijnschilders, onder wie Gerard Dou. De Hermitage Amsterdam toont de 35 belangrijkste werken uit de collectie, waaronder Rembrandt en tijdgenoten alsook historiestukken.

Internationale partners

Deze tentoonstelling uit New York is het tweede grote project van de Hermitage sinds de beëindiging van de samenwerking met zijn voormalige partner in Sint-Petersburg. Dit jaar maakt het museum zijn meerjarenprogramma bekend van tentoonstellingen in samenwerking met andere internationale partners met wie momenteel besprekingen worden gevoerd. Tot die tijd blijft de oorspronkelijke naam Hemitage Amsterdam in gebruik.